

14. sep. 1837

AFSENDER

Martinus Rørbye

MODTAGER

Christian Frederik Schiøtt

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Generel kommentar:

Brev nr. 108 på Rørbyes liste over afsendte breve 1834-37.

Afsendersted:

München

Modtagersted:

København

Omtalte personer:

Hermann Ernst Freund

Johan Frederik Freund

Nicolai Abraham Holten

Carl Lautrup

John Rørbye

Charlotte Johanne Schiøtt, f. Schack

Arkivplacering:

Det kgl. Bibliotek, Acc. 1996/44

Trykt udgave:

Jørgen B. Hartmann: "Breve fra

Martinus Rørbye 1835-48" i

Personalhistorisk Tidsskrift, 1950, s.

12-14

TRANSSKRIFTION

München den [overstreget: 12te] 14de September 1837

Paa tysk Grund, hilser jeg dig kjære Svigerfader og din heele Familie, hvem jeg haaber disse Linnier ikke vil være uvelkomne. Jeg ankom hertil i Fredags, og efter den temelig besværlige Reise fra Venedig, føler jeg mig her, som i en god Havn, halvt næsten som hjemme; idet Landets Skik og Brug stemmer mere overeens med det, hvortil jeg fra Barndommen har været vant. Sydens skønne Egne, og dens milde Himmel er vel forsvunden, og allerede nu beklager jeg dette; dog uden Erstatning bliver Nordboen ikke, naar han vender tilbage til sit Hjem; kjærlige Forhold venter ham blant prøvede Venner, siældnere findes vist disse i Syden; dog hvor de findes, skatter jeg dem høiere, end det, den døde Natur byder; jeg har funden dem blant Eder, i det velbekjente Hjem; did staar nu min heele Hue. Dog, vil jeg rigtigt fuldføre den Plan, jeg allerede tidligere har udkastet for min Tilbagereise, maae jeg vel søge at dæmpe min Længsel; seenere, frygter jeg at Fortrydelse ville indfinde sig, vis jeg nu ikke besøgte de Steder, der ligge mig saa nær, og som ikke bør forbigaaes af nogen Reisende, hvem en anden Udflugt fra Hjemmet ikke er vis. München er imidlertid et Hovedpunkt hvad Kunsten angaar, og mit Ophold her vil derfor blive forholdsviis længere end de øvrige Steder; jeg har her lært Tysklands første Kunstnere at kjende, jeg har lært at skatte dem høit, ved at see de herlige Arbeider de have frembragte, ingensteds virker vist for Tiiden mere, og skjønnere end her, og besøger man uden Fordom som Kunstner München, maae man visseligen indrømme, at det høiere Sving i Kunsten, for Tiiden her har sit Sæde; thi hvad paa andre Steder frembringes, kan, hvad den enkelte Kunstner angaar, vel have sit store Værd; men det, at Kunsten her, ikke blot er privat, og indskrænket til mindre Malerier, men viiser sig i sin Storhed, idet Kirker og offentlige Bygninger ere, og blive udsiirede, med religiøse og historiske Billeder, gjør, at Kunsten efter sin høiere Bestemelse træder ind i Livet, og da, ikke mere blot betraktes som Luxus, Noget der vist nok i vore Dage er saare almindeligt; dog feilagtigt er det i høi Grad, Resultatet har desværre alt for tydeligt vist hvortil det fører, og den nyere Kunst har maattet staae tilbage for vore Forgjængeres, de dømte anderleedes, og høstede bedre Frugter. – Dog jeg maae gjøre •2• dig bekjent med nogle af Enkeltheederne hvad min Reiseplan angaar, da jeg har din Bistand nødig for at kunne udføre den: Her vil jeg endnu omtrent opholde mig 10 a 12 Dage, da jeg reiser til Nyrenberg; mit Ophold der vil kun blive kort, undlade at besøge denne gammel tyske Stad, kan jeg imidlertid ikke overtale mig til, da den som ingen anden Bye, har vedligeholdt sin oprindelige Karacteer, saavel hvad

dens Bygninger, som hvad Borgernes Levemaade angaar. Altiid har jeg glædet mig til dette Besøg, og nu, da jeg er det saa nær, tror jeg ikke at jeg burde tage i Betragtning at denne Omvei vil forøge mine Reiseudgifter noget over det hvormed jeg havde troet at kunne komme frem med. Fra Nyrenberg reiser jeg til Regensburg, for derfra paa Donau at seile ned til Wien. Denne Flodreise er kun lidet bekostelig, saa at Forskjellen ved at tage fra München lige til Wien, eller at gjøre Omveien over Regensburg, er høist ubetydelig; jeg foretrækker den siste, som den interessanteste. Til Wien vil jeg komme ud med de Penge jeg i Venedig hævede; men da disse vare de siste af mit Stipendium, maae jeg tage min Tilflugt til mit eget, og beder jeg derfor dig kjære Svigerfader at have den Godhed der til [~~overstreget: at have den Godhed~~] at sende mig en Vexel paa 100 Species eller omtrent det, hvad Salget af een eller 2 af mine Obligationer vil kunne udgjøre. Med disse Penge vil jeg kunne komme til Hamburg, og for derfra at kunne naae til Kjøbenhavn, vil jeg vel omtrent behøve 50 Spec: og for at udreede disse maae ogsaa en Obligation omsættes. Dog hermed har ogsaa Reiseudgifterne Ende, og som jeg haaber vil Fremtiden erstatte mig, hvad Reisen nu medtager. Saavit jeg har kunnet regne mig til, ere de Obligationer du endnu have ihænde af mine, notterede paa mit Navn, at de blive transporterede til en Anden, er formodentlig nødvendigt; men herfra veed jeg ikke hvorleedes dette vil kunne lade sig gjøre for mig, jeg maae derfor overlade dig i saahenseende at tage en Bestemmelse; lader dette sig ikke paa anden Maade iværksætte, da tvivler jeg ikke paa, at jo Conferentsraad Holten,¹ mod hos ham at deponere Obligationerne vil udstede Vexlerne paa Summernes Beløb, saa at jeg da ved min Hjemkomst, enten kunne indløse dem, eller transportere dem til hans fulkomne Raadighed. Conferentsraaden har under min heele Fraværelse fra Kjøbenhavn viist sig saa net mod mig, hvad mine Pengesager an- •3• gaaer, at jeg ikke nu mere kan tvivle, om at han ogsaa ville gjøre mig denne Tjeneste. Finder du denne min Meening antagelig, da haaber jeg at Carl² vil gaae til Conferentsraaden, for at du isaahenseende ikke s[kal] føle dig generet, da dit Embede som jeg veed gjør Krav paa din Tiid. Til Wien ønsker jeg Vexelen enten poste restante eller om det maaske var sikrere vis det lod sig gjøre at adressere den til det danske Gesantskab; i første Tilfælde ville en prima og secunda Vexel vel være raadeligt for Sikkerheds Skyld, i siste vil Conferentsraaden best viide Beskeed. At dette maae skee saa snart, som muligt, maae jeg paa det instændigste beede dig om, for at ikke mit Ophold i Wien skulle blive længere end min Bestemmelse er [nemlig 10 a 12 Dage], og min Reise derved til ingen Nytte forhalet. Hvad de 50 Species angaar, som jeg ønskede mig sente til

Hamborg, da vil det være rigtigt at adressere disse til Kammerraad Freund³ en Broder til vores Professor hjemme,⁴ som vil opgive dig hans rigtige Adresse. Kammerraaden er i Altona Bestyrer af Mynten, og jeg vil strax ved min Ankomst gjøre ham et Besøg, da jeg alt paa min Udreise gjorde hans Bekje[n]tskab. Med disse Penge har det imidletiid ikke den store Hast, som de jeg ønsker mig sente til Wien. Her med kjære Svigerfader har mine Komisioner sit Ophør, tilgiv mig vis de har forvoldt dig for meget Uleilighed, Nogen bedre at henvende mig til viste jeg ikke, snart skal jeg muntlig kunne takke dig for Alt. Fra Wien reiser jeg over Prag og Dresden til Berlin; paa de to førstnævnte Steder vil Opholdet kun blive kort, og formodentlig heller ikke i Berlin af lang Varighed, da Aarstiiden nu alt er for stræng til at dvæle mere end nødvendigt er paa fremmede Steder, man kan kun anvende Tiiden med at beskue; thi selv at arbeide, maae jeg ganske opgive til jeg igjen kommer i Rolighed hos Eder. Høist paafaldende har den pludselige Afvexling i Temperaturen været mig, idet jeg i Venedig og i de lombardiske Stæder leed frygteligt af Heeden, der der var steegen til 28 a 30 Grader i Skyggen; 8 Dage senere falt der i tyroler Bjergene Sne i de Byer jeg opholdt mig, og selv nu her i München er Veiret langt fra at være behageligt, og det er mig saameget mere paafaldende, da jeg kommer fra Syden. Dog næsten maae jeg nu fortiiden gratulere mig med saa vel at være sluppen bort derfra, Koleraen raser slemt i Rom; og jeg, med min svage Mave var vist ikke gaaet uantastet frie. Som jeg hører af en Ven, der senere end jeg forlod Rom, har den Fremmede dog næsten mere at frygte af det urolige og misfornøide Folk end af Sygdommen selv, da han forlod Pavestaten havde alle de smaa Byer i Omegnen af Rom lukket deres Porte og forbød all Kommunikation med Hovedstaden, saa at Tilstanden næsten havde Præg af Oprør. Dette spøgede allerede da jeg afreiste, uden dog at have viist sig i den nuværende Skikkelse. – Vil du siige Rose at jeg her rigtigt har modtaget hendes Brev fra Christianslund, og at jeg snart skal svare derpaa: jeg maae ogsaa •2• beede dig at lade Moder viide at jeg har faaet Brev fra John⁵ i Paris, og at han befant sig vel. Hvad mit Helbred angaaer, da kan jeg ikke andet end i det heele tagen være tilfreds, da jeg unægtelig befinder mig langt bedre, end da jeg var i Rom, jeg har dog imidlertiid ogsaa her følt nogle Angreb af den italienske Feber, som jeg imidlertiid haaber det nordligere Klima snart ganske vil drive paa Flugten, og da først kan •1• jeg ganske være tilfreds. Jeg slutter disse Linnier med at beede dig ret meget at hilse den gode Svigermoder,⁶ Rose og hendes Sødskende; saa og maae jeg ogsaa beede dig at hilse min Moder og øvrige Familie, jeg glæder mig usiigelig til snart at finde Eder alle raske og

veltilfredse. Jeg haaber at du min kjære Svigerfader og din heele Familie
med Godhed vil modtage din saare hengivne Søn
Martinus Rørbye

---

¹ Nicolai Abraham Holten.

² Carl Lautrup.

³ Johan Frederik Freund.

⁴ Hermann Ernst Freund.

⁵ John Rørbye.

⁶ Charlotte Johanne Schiøtt, f. Schack.

Handwritten marginal notes in the left margin, likely a continuation of the main text or a separate entry.

Handwritten text in the main body of the document, written in a cursive script. The text appears to be a formal letter or a legal document, discussing various matters related to land, property, and possibly a legal case or agreement. The handwriting is dense and fills most of the page.

[illegible]

